

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет перекладознавства
Кафедра психології, педагогіки і туризму

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ФАХУ

для атестації здобувачів вищої освіти
з освітньої програми Туристичне обслуговування
спеціальності 242 Туризм

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Форма здобуття освіти:	денна

КИЇВ – 2021

Програма атестаційного іспиту з фаху для атестації здобувачів вищої освіти з освітньої програми Туристичне обслуговування спеціальності 242 Туризм / Укладачі: В. М. Васильчук, Г. О. Кучерява, М. С. Гедін. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2021. 28 с.

Укладачі: **Васильчук В. М.** – доктор історичних наук, професор кафедри психології, педагогіки і туризму;
Кучерява Г. О. – кандидат географічних наук, доцент кафедри психології, педагогіки і туризму;
Гедін М.С. – кандидат історичних наук, доцент кафедри психології, педагогіки і туризму.

Рецензенти: **Ципко В. В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри туризму Національного транспортного університету;
Тарасюк М. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Київського національного лінгвістичного університету.

Схвалено на засіданні кафедри психології, педагогіки і туризму

Протокол № 3 від “8” жовтня 2020 року

Завідувач кафедри психології,
педагогіки і туризму

проф. Матвієнко О.В.

“8” жовтня 2020 року

Схвалено на засіданні вченої ради факультету перекладознавства

Протокол № 3 від “13” жовтня 2020 року

Голова

проф. Л. Я. Зеня

“13” жовтня 2020 року

Затверджено на засіданні вченої ради Київського національного лінгвістичного університету 28 грудня 2020, протокол № 10

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
1. Вимоги до здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти....	5
2. Структура і зміст атестаційного іспиту з фаху.....	9
3. Система оцінювання під час атестаційного іспиту з фаху.....	10
4. Перелік питань до атестаційного іспиту з фаху	18
5. Рекомендована навчально-методична література для підготовки до атестаційного іспиту з фаху.....	22

Пояснювальна записка

Програма атестаційного іспиту з фаху розрахована на здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми здобуття освіти з освітньо-професійної програми Туристичне обслуговування спеціальності 242 Туризм.

Атестаційний іспит з фаху є підсумковою формою комплексної перевірки й оцінки теоретичної, методичної та практичної підготовки студентів і має на меті визначення рівня компетентностей (інтегральної, загальних, фахових) студентів спеціальності 242 Туризм.

Основним науково-методичним документом, що регламентує зміст атестаційного іспиту, є програма.

До проходження атестації здобувачів вищої освіти – складання атестаційного іспиту з фаху (ступінь вищої освіти «бакалавр») – допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, зокрема програми з навчальних дисциплін професійної і практичної, природничо-наукової (фундаментальної) та загально-професійної підготовки (організація ресторанного господарства, організація готельного господарства, туристичне краєзнавство, туристичне країнознавство, географія туризму, економіка підприємства).

Іспит проводиться українською мовою.

Для проведення атестаційного іспиту з фаху щорічно створюється екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти у складі голови та членів комісії.

1. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання загально-професійної підготовки бакалавра спрямоване, по-перше, на встановлення рівня володіння основними теоретичними положеннями та фактологічними знаннями з базових навчальних дисциплін та дисциплін фахового спрямування; по-друге, має на меті визначення відповідного рівня володіння бакалавром конкретними знаннями та вміннями з арсеналу професійної діяльності.

Структура екзаменаційного білету включає низку питань, що охоплюють проблематику базової, фахової та прикладної професійної підготовки.

Завдання атестаційного іспиту з фаху полягають у перевірці й оцінці сформованих у студентів компетентностей, а саме:

інтегральної компетентності:

- Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;

загальних компетентностей:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК15. Здатність зосереджуватися на результаті при виконанні завдань.

ЗК16. Здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах.

фахових компетентностей:

ФК17. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК19. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК21. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК22. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК24. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК26. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, вміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК32. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

ФК33. Здатність аналізувати місце України у загальноєвропейському та світовому цивілізаційному процесі та туристичному просторі.

ФК35. Здатність організовувати туристично-краєзнавчу діяльність з урахуванням історико-географічних особливостей туристичних дестинацій.

Програмні результати. Під час відповіді на питання екзаменаційного білету з навчальних дисциплін на атестаційному іспиті з фаху здобувач повинен **знати:** понятійний апарат навчальних дисциплін, основні концепції країнознавчих досліджень, загальні поняття з туризму, з менеджменту туристичного, готельного, курортного, ресторанного господарства, маркетингу туристичних послуг; історію розвитку світового та вітчизняного туризму, сучасний стан вітчизняного туризму, роль туризму в соціально-економічному розвитку країни; нормативно-правові засади регулювання туристичної діяльності; теоретико-методологічні основи географії туризму; основи туристичного районування; основні види туристсько-рекреаційних ресурсів та закономірності їх поширення; географію основних туристичних центрів та специфіку їх інфраструктури, зокрема в Україні; спеціалізацію регіонів за напрямками та метою туризму; територіальні особливості розвитку туризму в країнах Європи, Азії, Америки, Африки, Австралії; специфіку та географію основних видів туризму (пляжно-купального, лікувально-оздоровчого, культурно-пізнавального, ділового, релігійного тощо); сучасні тенденції та проблеми світового туристичного бізнесу.

Під час відповіді на атестаційному іспиті з фаху здобувач повинен продемонструвати **вміння:** аналізувати туристсько-рекреаційний потенціал

території; класифікувати види туризму, визначати особливості їх розвитку в різних країнах та туристичних регіонах; визначати тенденції та оцінювати вплив географічних факторів на розвиток туризму в регіонах світу; давати комплексну туристсько-рекреаційну характеристику певного регіону чи країни; оцінювати вплив природно-географічних, соціально-економічних, політичних, демографічних та інших факторів при організації туристичних подорожей; розробляти програми турів з урахування потенційного попиту споживачів; визначати особливості організації діяльності підприємств індустрії гостинності; оцінювати ефективність менеджменту туристичної фірми, структур управління туристичного, готельного, ресторанного сервісу; аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, презентувати туристичний інформаційний матеріал; комплексно розв'язувати складні професійні задачі у сфері туризму і рекреації, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

Програмні результати навчання, які перевіряються атестаційним іспитом з фаху:

ПРН01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПРН22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

ПРН23. Зосереджуватися на результатах при виконанні завдань.

ПРН24. Використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах.

ПРН25. Використовувати набуті знання для аналізу місця України у загальноєвропейському та світовому цивілізаційному процесі та туристичному просторі.

Під час складання атестаційного іспиту з фаху здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися академічної доброчесності. Використання будь-яких джерел інформації для підготовки відповіді на питання екзаменаційного білету не допускається.

У разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності безпосередньо під час складання атестаційного іспиту з фаху, зокрема списування, екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти згідно з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) припиняє складання здобувачем вищої освіти цього іспиту, повідомляє всім присутнім про факт порушення академічної доброчесності та виставляє студентові, який порушив академічну доброчесність, 0 балів (у 100-бальній шкалі) чи / і оцінку «незадовільно» в національній системі за складання атестаційного іспиту з фаху.

2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

Атестаційний іспит з фаху для атестації здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми Туристичне обслуговування спеціальності 242 Туризм приймається **в усній формі**.

Іспит складається з трьох завдань:

1. Відповідь на теоретичне питання з дисциплін професійної і практичної підготовки.

Метою першого завдання є перевірка набутих здобувачем базових загальних знань у галузі туризмознавства та контроль рівня сформованих навичок.

2. Відповідь на теоретичне питання з дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки або з дисциплін загально-професійної підготовки.

Метою другого завдання є перевірка набутих здобувачем знань з дисциплін природничо-наукової (фундаментальної), загально-професійної підготовки та контроль рівня сформованих навичок.

3. Практичне ситуаційне комплексне завдання.

Метою третього завдання є перевірка набутих здобувачем навичок застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях і проводити дослідження на відповідному рівні.

В умовах карантину атестаційний іспит з фаху для атестації здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми Туристичне обслуговування спеціальності 242 Туризм приймається **в усній формі** в он-лайн режимі з використанням ІТ-технологій (платформи MS Teams, Zoom, Skype).

Передбачається наступна процедура проведення атестаційного іспиту з фаху:

1. Згідно з розкладом атестації здобувачів вищої освіти, укладеним деканатом факультету перекладознавства, в день складання атестаційного іспиту з фаху здобувачі вищої освіти приєднуються до

- відеозв'язку на платформах MS Teams, Zoom, Skype. Здійснюється процедура їх автентифікації.
2. Голова екзаменаційної комісії ознайомлює здобувачів вищої освіти з процедурою складання атестаційного іспиту з фаху.
 3. Студенти по черзі отримують питання екзаменаційного білету, назвавши його номер. Після цього кожному студенту дається 15-20 хвилин на підготовку до відповіді.
 4. Кожент студент дає відповіді за питання екзаменаційного білету в он-лайн режимі з використанням ІТ-технологій (платформи MS Teams, Zoom, Skype). Голова та члени екзаменаційної комісії задають додаткові запитання.
 5. Здійснюється відеозапис відповідей студентів під час складання атестаційного іспиту з фаху, про що студенти попереджаються перед початком іспиту. Записи зберігаються на кафедрі психології, педагогіки і туризму.
 6. Після закінчення процедури приймання атестаційного іспиту з фаху в он-лайн режимі екзаменаційна комісія виставляє оцінку відповідно до чинних критеріїв оцінювання та інформує про цю оцінку здобувача вищої освіти.

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

Система оцінювання відповідей здобувачів вищої освіти під час атестаційного іспиту з фаху є накопичувальною і складається з балів, які вони отримують за відповіді на питання екзаменаційного білету, та з балів за відповіді на додаткові запитання екзаменаторів.

У межах **100-бальної шкали** максимальна кількість балів складає:

- за відповідь на перше теоретичне питання – **35 балів** (відповідь здобувача на теоретичне питання екзаменаційного білету – **31 бал**, відповіді на додаткові запитання голови та членів екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти – **4 бали**);

- за відповідь на друге теоретичне питання – **35 балів** (відповідь здобувача на теоретичне питання екзаменаційного білету – **31 бал**, відповіді на додаткові запитання голови та членів екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти – **4 бали**);

- за вирішення практичного ситуаційного комплексного завдання – **30 балів** (виконання здобувачем практичного ситуаційного комплексного завдання – **26 балів**, відповіді на запитання голови та членів екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти – **4 бали**).

**Критерії оцінювання
завдань для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
на атестаційному іспиті з фаху**

При виставленні оцінки за виконання завдань на атестаційному іспиті з фаху враховуються змістовність, ґрунтовність відповіді та форма її репрезентації, рівень розвитку фахових компетентностей здобувача, володіння здобувачем основами туризмознавства.

Оцінювання усних відповідей здійснюється згідно з вимогами до конкретних завдань екзаменаційного білета.

2.2.1. Критерії оцінювання відповідей студентів на атестаційному іспиті з фаху для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» з дисциплін професійної і практичної підготовки

Зміст питання	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Оцінка в балах
Теоретичне питання з дисциплін професійної і практичної підготовки.	Глибоке знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; ґрунтовна і змістовна відповідь; повне розуміння та чітке формулювання теоретичних понять дисциплін; аналіз різних концепцій, вміння робити аргументовані висновки, демонстрація власного бачення шляхів розв'язання різних проблем.	31	26-31

	Достатнє знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; достатньо змістовна відповідь; неповне розуміння та не завжди чітке формулювання теоретичних понять дисциплін; недостатній аналіз різних концепцій.	25	24-25
	Поверхнєве знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; неповна відповідь; недостатньо точне розуміння та не чітке формулювання теоретичних понять дисциплін.	23	19-23
	Незадовільне знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; незадовільна відповідь; не розуміння та нездатність формулювання теоретичних понять дисциплін; відсутність аналізу і оцінки матеріалу.	18	0-18

**Критерії оцінювання відповідей студента на додаткові запитання
екзаменаторів з дисциплін професійної і практичної підготовки**

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
4	Грунтовна, повна, логічна відповідь на запитання екзаменаторів; глибокий аналіз практичних аспектів теоретичного матеріалу; власні висновки і узагальнення матеріалу.
3	Достатньо повна, логічна відповідь на запитання екзаменаторів; частковий аналіз практичних аспектів теоретичного матеріалу; не ґрунтовні висновки і узагальнення матеріалу.

2	Непослідовна та нелогічна логічна відповідь на запитання екзаменаторів; недостатній аналіз практичних аспектів теоретичного матеріалу; поверхові висновки і узагальнення матеріалу.
0-1	Незадовільна відповідь на запитання екзаменаторів; відсутність аналізу практичних аспектів теоретичного матеріалу; відсутні висновки і узагальнення матеріалу.

2.2.2. Критерії оцінювання відповідей студентів на атестаційному іспиті з фаху для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» з дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки

Зміст питання	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Оцінка в балах
Теоретичне питання з дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки.	Глибоке знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; ґрунтовна і змістовна відповідь; повне розуміння та чітке формулювання теоретичних понять дисциплін; аналіз різних концепцій, вміння робити аргументовані висновки, демонстрація власного бачення шляхів розв'язання різних проблем.	31	26-31
	Достатнє знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; достатньо змістовна відповідь; неповне розуміння та не завжди чітке формулювання теоретичних понять дисциплін; недостатній аналіз різних концепцій.	25	24-25

	Поверхнєве знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; неповна відповідь; недостатньо точне розуміння та не чітке формулювання теоретичних понять дисциплін.	23	19-23
	Незадовільне знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; незадовільна відповідь; не розуміння та нездатність формулювання теоретичних понять дисциплін; відсутність аналізу і оцінки матеріалу.	18	0-18

Критерії оцінювання відповідей студентів на атестаційному іспиті з фаху для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» з дисциплін загально-професійної підготовки

Зміст питання	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Оцінка в балах
Теоретичне питання з дисциплін загально-професійної підготовки.	Глибоке знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; ґрунтовна і змістовна відповідь; повне розуміння та чітке формулювання теоретичних понять дисциплін; аналіз різних концепцій, вміння робити аргументовані висновки, демонстрація власного бачення шляхів розв'язання різних проблем.	31	26-31

	Достатнє знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; достатньо змістовна відповідь; неповне розуміння та не завжди чітке формулювання теоретичних понять дисциплін; недостатній аналіз різних концепцій.	25	24-25
	Поверхнєве знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; неповна відповідь; недостатньо точне розуміння та не чітке формулювання теоретичних понять дисциплін.	23	19-23
	Незадовільне знання теоретичних основ питання, що виносяться на атестаційний іспит з фаху; незадовільна відповідь; не розуміння та нездатність формулювання теоретичних понять дисциплін; відсутність аналізу і оцінки матеріалу.	18	0-18

Критерії оцінювання відповіді студента на додаткові запитання екзаменаторів з дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки або з дисциплін загально-професійної підготовки

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
4	Грунтовна, повна, логічна відповідь на запитання екзаменаторів; глибокий аналіз практичних аспектів теоретичного матеріалу; власні висновки і узагальнення матеріалу.
3	Достатньо повна, логічна відповідь на запитання екзаменаторів; частковий аналіз практичних аспектів теоретичного матеріалу; не ґрунтовні висновки і узагальнення матеріалу.

2	Непослідовна та нелогічна логічна відповідь на запитання екзаменаторів; недостатній аналіз практичних аспектів теоретичного матеріалу; поверхові висновки і узагальнення матеріалу.
0-1	Незадовільна відповідь на запитання екзаменаторів; відсутність аналізу практичних аспектів теоретичного матеріалу; відсутні висновки і узагальнення матеріалу.

2.2.3. Критерії оцінювання виконання студентом практичного ситуаційного комплексного завдання:

Зміст питання	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Оцінка в балах
Практичне ситуаційне комплексне завдання	Правильне виконання завдання з використанням необхідної методики, з повним викладенням порядку його виконання та глибокою обґрунтованістю відповіді за результатами виконання.	26	24-26
	В основному правильне виконання завдання з використанням необхідної методики, з неповним викладенням порядку його виконання або недостатньо глибокою обґрунтованістю відповіді за результатами виконання.	23	20-23
	Правильний підхід до виконання завдання, але відсутність результату, або правильний результат, проте відсутність методики виконання завдання	19	16-19
	Неправильне вирішення завдання і обрання невірної методики його виконання	15	0-15

**Критерії оцінювання відповіді студента на додаткові запитання
екзаменаторів з практичного ситуаційного комплексного завдання**

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
4	Грунтовна, повна, логічна відповідь на запитання екзаменаторів; глибокі знання методики вирішення завдання.
3	Достатньо повна, логічна відповідь на запитання екзаменаторів; достатні знання методики вирішення завдання.
2	Непослідовна та нелогічна логічна відповідь на запитання екзаменаторів; недостатній аналіз практичних аспектів теоретичного матеріалу.
0-1	Незадовільна відповідь на запитання екзаменаторів; відсутність аналізу практичних аспектів теоретичного матеріалу.

Підсумкова оцінка на атестаційному іспиті з фаху складається із сумарної оцінки відповідей на кожне питання екзаменаційного білету з урахуванням відповідей на додаткові запитання екзаменаторів і визначається з використанням комплексної системи оцінювання за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною 4-бальною шкалою.

Підсумкова оцінка*,** за відповідь на атестаційному іспиті з фаху за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною 4-бальною шкалою виставляється за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	Задовільно
0 – 59	F	Незадовільно

* *Примітка:* якщо за відповідь на одне питання студент отримує «2», підсумкова оцінка за шкалою ECTS виставляється не вище «D».

** *Примітка:* за наявності двох відповідей на оцінку «2» підсумкова оцінка за шкалою ECTS виставляється «F».

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

4.1.Перелік питань з дисциплін професійної і практичної підготовки

1. Організація ресторанного господарства

1. Місце ресторанного господарства в індустрії гостинності.
2. Історія розвитку ресторанного господарства в світі.
3. Сучасні тенденції розвитку ресторанного господарства в світі та в Україні.
4. Інновації в діяльності підприємств ресторанного господарства.
5. Кейтеринг як сучасна форма ведення ресторанного бізнесу.
6. Нормативно-правова база діяльності підприємств ресторанного господарства в Україні.
7. Загальні вимоги до закладів ресторанного господарства.
8. Принципи розміщення загальнодоступних закладів ресторанного господарства.
9. Мережі закладів ресторанного господарства, у т. ч. форматів Quick&Casual та fast-food.
10. Особливості сучасного інтер'єру та екстер'єру закладів ресторанного господарства.
11. Підходи до класифікації закладів ресторанного господарства в різних країнах світу.
12. Класифікація ресторанів за французькою системою зірок «Мішлен».
13. Класифікація закладів ресторанного господарства за видами економічної діяльності та торговельно-виробничими ознаками.
14. Особливості виробничо-торговельної діяльності підприємств ресторанного господарства.
15. Типи закладів ресторанного господарства та їх особливості.
16. Повносервісні заклади ресторанного господарства та заклади швидкого обслуговування.
17. Класифікація ресторанів та їх характерні ознаки. Класичні, креативні, спеціалізовані ресторани.
18. Кафе: загальні вимоги та основні види.
19. Основні та додаткові послуги закладів ресторанного господарства.
20. Сутність та види меню. Основні принципи складання меню та вимоги до його оформлення.
21. Технологічний процес обслуговування споживачів у ресторані.
22. Методи обслуговування у закладах ресторанного господарства.
23. Загальні вимоги до обслуговуючого персоналу закладів ресторанного господарства.

24. Основні групи приміщень закладу ресторанного господарства та вимоги до їх компонування.
25. Особливості виробничої інфраструктури закладів ресторанного господарства.
26. Вимоги до організації робочих місць на підприємствах ресторанного господарства.
27. Сучасні вимоги до організації постачання закладів ресторанного господарства.
28. Призначення та основні функції складського господарства на підприємствах харчування.
29. Основні вимоги до організації виробничих приміщень закладів ресторанного господарства.
30. Сучасні інформаційні технології в діяльності підприємств ресторанного господарства.

2. Організація готельного господарства

1. Місце готельного господарства в індустрії гостинності.
2. Історія розвитку готельного господарства в світі.
3. Історико-географічні аспекти розвитку готельного господарства в Україні.
4. Нормативно-правове забезпечення функціонування засобів розміщення в Україні.
5. Регіональні особливості розвитку готельного господарства в Україні.
6. Готельне господарство як вид економічної діяльності: сутність, основні завдання.
7. Сутність поняття «готельна послуга». Основні та додаткові готельні послуги.
8. Поняття «готельний продукт». Матеріальна та нематеріальна складові готельного продукту.
9. Поняття якості готельних послуг. Критерії та показники якості для засобів розміщення.
10. Класифікація засобів розміщення. Види закладів тимчасового розміщення.
11. Характерні риси готелів ділового призначення.
12. Особливості організації та функціонування транзитних готелів.
13. Характерні риси курортних готелів.
14. Найпоширеніші міжнародні системи класифікації готельних підприємств.
15. Готель як основний засіб тимчасового розміщення. Типи готелів.
16. Архітектура та інтер'єр підприємств готельного господарства.
17. Технологічний цикл обслуговування туристів у готелях.

18. Організаційно-функціональна структура підприємства готельного господарства.
19. Готельний номер. Типи та характеристика готельних номерів.
20. Технологія бронювання номерів у готелях.
21. Основні вимоги до служби прийому та розміщення в готелі. Зв'язок служби прийому та розміщення з іншими підрозділами готелю.
22. Технологія обслуговування гостей службою прийому та розміщення в готелі.
23. Організаційно-функціональні особливості структури служби house keeping в готелі.
24. Організація функціонування служби безпеки в готелі.
25. Організація та функції інженерно-експлуатаційної служби готелю.
26. Особливості організації обслуговування в номерах готелю.
27. Цінова стратегія готельних підприємств. Особливості формування тарифів на готельні послуги.
28. Соціальні інновації в готельному господарстві.
29. Інфраструктурні та технологічні інновації в готельному господарстві.
30. Державна політика у туристичній галузі та у готельному господарстві України.

4.2. Перелік питань з дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) та загально-професійної підготовки підготовки

1. Географія туризму

1. Об'єкт та предмет дослідження географії туризму. Зв'язок географії туризму з іншими дисциплінами.
2. Вклад українських учених у розвиток географії туризму.
3. Фактори, які визначають підвищення ролі рекреації і туризму в сучасному суспільстві.
4. Фізико-географічні фактори розвитку й територіальної організації туризму.
5. Суспільно-географічні фактори розвитку й територіальної організації туризму.
6. Інфраструктура як фактор розвитку туризму.
7. Підходи до туристсько-рекреаційного районування світу.
8. Поділ світу на туристичні регіони за Всесвітньою туристичною організацією.
9. Європейський туристичний регіон: склад та загальна характеристика розвитку туризму (динаміка кількості туристів, основні країни-лідери в'їзного туризму тощо).

10. Західноєвропейський туристичний регіон: основні туристсько-рекреаційні ресурси, фактори та тенденції розвитку туризму, головні туристичні центри.
11. Країни-лідери в'їзного туризму в Західній Європі.
12. Північноєвропейський туристичний регіон: основні туристсько-рекреаційні ресурси, фактори та тенденції розвитку туризму, головні туристичні центри.
13. Країни-лідери в'їзного туризму в Північній Європі.
14. Південноєвропейський туристичний регіон: склад, основні туристсько-рекреаційні ресурси, фактори та тенденції розвитку туризму, головні туристичні центри.
15. Країни-лідери в'їзного туризму в Південній Європі.
16. Східно-центральноевропейський туристичний регіон: склад, основні туристсько-рекреаційні ресурси, фактори та тенденції розвитку туризму, головні туристичні центри.
17. Країни-лідери в'їзного туризму в Східній Європі.
18. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон: передумови та фактори розвитку туризму, динаміка кількості туристів, основні країни-лідери в'їзного туризму.
19. Країни-лідери в'їзного туризму в Південно-Східній Азії.
20. Країни-лідери в'їзного туризму в Південній Азії.
21. Країни-лідери в'їзного туризму в Північно-Східній Азії.
22. Близькосхідний туристичний регіон: передумови та фактори розвитку туризму, динаміка кількості туристів, основні країни-лідери в'їзного туризму.
23. Американський туристичний регіон: передумови та фактори розвитку туризму, динаміка кількості туристів, основні країни-лідери в'їзного туризму.
24. Африканський туристичний регіон: передумови та фактори розвитку туризму, динаміка туристичних потоків, найпопулярніші види туризму.
25. Географія пляжно-купального відпочинку.
26. Географія ділового туризму.
27. Географія паломницького та релігійного туризму.
28. Географія гастрономічного туризму.
29. Географія лікувально-оздоровчого туризму.
30. Географія сільського туризму.

2. Туристичне краєзнавство

1. Об'єкт і предмет вивчення туристичного краєзнавства.
2. Витоки туристичного краєзнавства України.
3. Методи туристично-краєзнавчих досліджень.
4. Туристичні ресурси, їх класифікація та оцінка.

5. Туристичне районування території України.
6. Карпатський туристичний регіон.
7. Особливості розвитку Поліського туристичного регіону.
8. Становлення Подільського туристичного регіону.
9. Розвиток Придніпровського туристичного регіону.
10. Потенціал Слобожанського туристичного регіону.
11. Азово-Чорноморський туристичний регіон.
12. Київ – туристичний центр світового значення
13. Потенціал Бессарабії як туристично-рекреаційного регіону.
14. Українські транскордонні регіони, загальна характеристика.
15. Практичне завдання: характеристика історико-культурних та природних пам'яток Києва та Київської області для проведення рекреаційного та активного туризму за наступними маршрутами:
 - 15.1. «Золоті ворота» – Старокиївська гора;
 - 15.2. Михайлівська площа – Володимирська гірка – Європейська площа – вул. Хрещатик;
 - 15.3. Володимирська гірка – Європейська площа – вул. Хрещатик;
 - 15.4. Міський сад – парк Аскольдова Могила;
 - 15.5. Парк Аскольдова Могила – «Національний музей історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс»;
 - 15.6. «Археологічний заповідник Китаєво»;
 - 15.7. Державна установа «Садово-парковий комплекс НАН України «Феофанія»;
 - 15.8. Голосіївський парк імені Максима Рильського;
 - 15.9. Труханів острів;
 - 15.10. Парк «Пуща-Водиця»;
 - 15.11. Гідропарк;
 - 15.12. Конча-Заспа.

3. Туристичне країнознавство

1. Туристичне країнознавство: теоретико-методологічні засади курсу.
2. Предмет, об'єкт та завдання туристичного країнознавства.
3. Країна та держава у туристичному країнознавстві.
4. Природа країни як умова розвитку туризму.
5. Населення країни у туристичному країнознавстві.
6. Світова спадщина ЮНЕСКО як важлива складова рекреаційно-туристичних ресурсів світу.
7. Світова спадщина ЮНЕСКО в Україні.
8. Туристично-країнознавча характеристика Європейського регіону.
9. Туристично-країнознавча характеристика Азійського регіону.
10. Туристично-країнознавча характеристика Американського регіону.

11. Туристично-країнознавча характеристика Латиноамериканського регіону.
12. Туристично-країнознавча характеристика Африканського регіону.
13. Туристично-країнознавча характеристика Австралії та Океанії.
14. Історія країни як туристичний ресурс.
15. Туристичне районування, його мета, ознаки туристичного району у країнознавстві.

4. Економіка підприємства

1. Підприємство в системі ринкових відносин.
2. Планування та прогнозування діяльності підприємства.
3. Ресурсний потенціал підприємства. Трудові та майнові ресурси.
4. Фінансові ресурси підприємства. Капітал підприємства.
5. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи підприємства.
6. Грошовий оборот і система розрахунків на підприємстві.
7. Оборотні кошти підприємства.
8. Кредитування підприємств.
9. Витрати виробництва та собівартість продукції.
10. Ціна та ціноутворюючі фактори . Цінова політика підприємства.
11. Доходи та грошові надходження підприємства.
12. Формування та розподіл прибутку. Рентабельність.
13. Фінансово-майновий стан підприємства та методика його оцінки.
14. Трансформація (реструктуризація) підприємства.
15. Фінансова санація та банкрутство підприємства.

5. РЕКОМЕНДОВАНА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

Організація ресторанного господарства

Список обов'язкової літератури

1. Архипов В.В. Організація ресторанного господарства :навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури,2019. 280 с.
2. Архипов В.В., Іванникова Т.В., Архипова А.В. Ресторанна справа: асортимент, технологія і управління якістю продукції в сучасному ресторані : навчальний посібник. Київ :ІНКОС ; Центр навчальної літератури, 2007. 382 с.
3. Цирульнікова В.В. Ресторанна справа: Курс лекцій для студ.напряму 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» ден. форми навч. К.:НУХТ, 2013. 186 с.
4. Мостова Л.М., Новікова О.В. Організація обслуговування на підприємствах ресторанного господарства. Навчальний посібник. 2-ге вид. К.: Видавництво Ліра-К, 2010. 388 с.
5. Мальська М.П., Гаталяк О.М., Ганич Н.М. Ресторанна справа: технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика). Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 304 с.

Список додаткової літератури

1. ДСТУ 3862-99 Державний стандарт України. Громадське харчування. Терміни та визначення. Видання офіційне. Київ: Держстандарт України, 1999. 32 с.
2. ДСТУ ISO 9004 – 2 – 96. Державний стандарт України. Управління якістю та елементи системи якості Частина II. Настанова щодо послуг. Київ: Держстандарт України, 1999. 45 с.
3. Матвієнко А., Ковешников В., Разметова О. Організація готельно-ресторанного господарства. Навчальний посібник. К. : Ліра-К., 2018. 564 с.
4. П'ятницька Н. О. Організація обслуговування у підприємствах ресторанного господарства. К.: КНТУ, 2005. 632 с.
5. Черевко О. І., Малюк Л. П., Дейниченко Г. В. Збірник нормативних документів державного регулювання у сфері ресторанного. Харків : ПКФ «Фавор ЛТД», 2003. 440 с.

Організація готельного господарства

Список обов'язкової літератури

1. Агафонова Л. Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція. Державне регулювання : навч. посібник / Л. Г. Агафонова, О. Є. Агафонова. – К.: Знання України, 2004. – 358 с.
2. Бойко М. Г. Організація готельного господарства: підручник / М.Г. Бойко. – К.: КНТЕУ, 2006. – 448 с.
3. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2- вид. перероб. Та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 472 с.
4. Основи готельно-ресторанної справи : навчальний посібник / Н. І. Данько, А. Ю. Парфіненко, П. О. Подлепіна, О. О. Вишневська [за заг. ред. А. Ю. Парфіненка]. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 288 с.
5. Управління сучасним готельним комплексом : навч. посіб./ Г. Б. Мунін., А.О. Змійов, Г. О. Зінов'єв та ін.: за ред. С. І. Дорогунцова. – К. : Ліра-К, 2005. – 520 с.

Список додаткової літератури

1. Лук'янова Л. Г. Уніфіковані технології готельних послуг: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Г. Л. Лук'янова, Т. Т. Дорошенко, І. М. Мініч. – Київ, ін-т туризму, економіки і права – К.: Вища шк., 2008. – 237 с.
2. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту: Навч.посіб / Х. Й. Роглев. – К.: Кондор, 2005. – 408 с.
3. Типізація готельного господарства: Конспект лекцій / [Уклад. Н. П. Мельник, О. П. Мельник]. – К.: Київ. держ. торговельне, економ, ун-т – 2007. – 21 с.

Географія туризму

Список обов'язкової літератури

1. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навчальний посібник. / О.О. Бейдик. –2-ге видання перероб. та допов. – К.: Альтерпрес, 2010. – 404 с.
2. Кузик С. П. Географія туризму:навч.посіб. / С. П. Кузик. – К.: Знання, 2011. – 271 с.
3. Любіцева О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. Любіцева. – К.: Альтерпрес, 2003. – 436 с.
4. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К.: Знання, 2008. – 625 с.

Список додаткової літератури

1. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреології та рекреаційної географії / О.О. Бейдик. – К.: «Палітра», 1997. – 130 с.
2. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.
3. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навчальний посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – Київ: Центр учбової літератури, 2013. – 178 с.
4. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / В. В. Козик, Л. А. Панкова, К. Б. Даниленко. – К.: Знання-Пресс, 2003. – 406 с.
5. Карп В. С. Торгівля міжнародними туристичними послугами (на прикладі країн Центрально-Східної Європи) : монографія / В. С. Карп – К. : ВПЦ «Київський університет», 2013. – 271 с.
6. Поколодна М. М. Організація екскурсійної діяльності : підручник / М. М. Поколодна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 180 с.
7. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник / Н.О. Алешугіна, О.В. Барановська, М.О. Барановський, О.О. Зеленська, І.В. Смаль, І.М. Філоненко. – Чернігів: Вид-во ЧНТУ, 2015. – 492 с.
8. Сажнева Н. М. Рекреаційна географія та туризм (словник-довідник сучасних термінологічних понять) : навч. посіб. / Н. М. Сажнева, І. А. Арсененко. – Мелітополь : Люкс, 2007. – 254 с.
9. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія: : Навчальний посібник / Н. В. Фоменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

Туристичне краєзнавство

Список обов'язкової літератури

1. Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. / Ярослава Верменич – К. : Інститут історії НАН України. – 2003. – 516 с.
2. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник Є. В. Панкова. – К.: Альтерпрес, 2003. – 352 с.
3. Петранівський В. Л. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. / В. Л. Петранівський, М. Й. Рутинський./ за ред. проф. Ф. Д. Заставного. – 2-ге вид., виправл. – К: Знання, 2008. – 575 с.

Список додаткової літератури

1. Барановський В. А. Екологічний атлас України / В. А. Барановський. – К.: Географіка, 2000. – 40 с.
2. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі: Навчально-методичний посібник. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016. – 144 с.
3. Коротун І.М., Коротун С.І. Природні ресурси України. / І.М. Коротун, С.І. Коротун. -Рівне, 2000. – 192 с.
4. Природно-заповідний фонд України загальнодержавного значення: довідник. – К., 1998. – 240 с.
5. Маркетинг в туризмі: Учебное пособие / Сост. Ю.Н. Борисова, Н.И. Гаранин, Ю.В. Забаев и др. -М.: РМАТ, 2011. – 67 с.
6. Рутинський М. Й. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження: навчальний посібник. / М.Й. Рутинський. –Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
7. Сонько С. П. Ринок і регіоналістика / С. П. Сонько, В. В. Кулішов, В. І. Мустафін. – К. : Ніка Центр, Ельга, 2002. – 408 с.
8. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб./ Н.В. Фоменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

Туристичне країнознавство

Список обов'язкової літератури

1. Кузик С. П. Географія туризму:навч.посіб. / С. П. Кузик. – К.: Знання, 2011. – 271 с.
2. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К.: Знання, 2008. – 625 с.
3. Туристичне країнознавство : підручник / О. О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
4. Туристична політика зарубіжнихкраїн: підручник / за ред. А. Ю Парфіненка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 220 с.
5. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с

Список додаткової літератури

1. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії / О. О. Бейдик. – К.: «Палітра», 1997. – 130 с.

2. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 704 с.
3. Короткий довідник з комплексного країнознавства (методика країнознавчих досліджень, основні поняття та визначення, країни, персоналії)/М. Д. Будз, В. О. Мартинюк, Р. М. Постоловський, С. С. Троян. – К.: Київ. славіст. ун-т, 2002. – 255 с.
4. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України : навч. посіб. / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с
5. Троян С. С. Термінологічний словник із методики країнознавчих досліджень / Троян С. С. – Рівне, 2002. – 254 с.

Економіка підприємства

Список обов'язкової літератури

1. Гетьман О. О. Економіка підприємства. Навчальний посібник / Гетьман О. О., Шаповал В. М. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 487 с.
2. Господарський кодекс України № 3 436 – VI від 16.01.2003 – К.: Атіка – 2003, 208 с.
3. Економіка і фінанси підприємства: Підручник / Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк, О.В. Величко. –К.: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2015. – 466 с.
4. Економіка підприємства / [За ред. А. В. Шегди] – К.: Знання, 2006. – 614 с.
5. Економіка підприємства: навчальний посібник / Л.О. Болтянська, Л.О. Андреева, О.І. Лисак. –Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
6. Славюк Р. А. Фінанси підприємств / Р. А. Славюк. – К.: УБСНБУ–Знання–Прес, 2008. – 301 с.
7. Юхименко П. І. Теорія фінансів / [За ред. В. М. Федосова]. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 576 с.

Список додаткової літератури

1. Бойчик І. Економіка підприємства: навчальний посібник / І. Бойчик. – К.: Атіка, 2007. – 528 с.
2. Фінанси підприємства. Підручник / [За ред. А. М. Поддєрьогіна]. – К.: КНЕУ, 2006. – 460 с.